

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ได้คัดเลือกรำข้าวเก่าทั้งหมด 7 ตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยข้าวเก่าสีม้วน ข้าวเก่าดอยสะเก็ด ข้าวเก่าพะเยา ข้าวเก่าเชียงราย ข้าวเก่าต่อ ข้าวเก่าบึงและข้าวเก่าปาอีคอง รำข้าวขาว 2 ตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยข้าวเหนียวสันป่าตองและข้าวขาวดอกมะลิ 105 นำมาเตรียมตัวอย่างน้ำมันรำข้าวด้วยการบีบเย็นและการสกัดด้วยคาร์บอนไดออกไซด์วิกฤตยิ่งยวด (supercritical carbon dioxide extraction) จากนั้นวิเคราะห์ปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมด สารประกอบฟลาโวนอยด์ทั้งหมดและสารกลุ่มแอนโทไซยานินด้วยเทคนิคสเปกโตรโฟโตเมตรี วิเคราะห์ปริมาณแกมมา-โอโรซานอลด้วยเทคนิค reversed-phase HPLC โดยใช้ตัวตรวจวัดชนิดยูวี พัฒนาระวิเคราะห์ปริมาณโทโคไตรอีนอลและโทโคเฟอร์รอลด้วยเทคนิค reversed-phase HPLC โดยใช้ตัวตรวจวัดชนิดฟลูออเรสเซนซ์ วิเคราะห์ปริมาณโทโคไตรอีนอลและโทโคเฟอร์รอลด้วยเทคนิค reversed-phase HPLC โดยใช้ตัวตรวจวัดชนิดฟลูออเรสเซนซ์ วิเคราะห์ชนิดและปริมาณกรดไขมันด้วยเทคนิค GC-MS/MS จากนั้นคัดเลือกตัวอย่างน้ำมันรำข้าวที่มีปริมาณสารสำคัญสูงที่สุดมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์แคปซูลเคลือบเอนเทอริกเพื่อนำส่งสารสำคัญไปลำไส้เล็กและลดการสูญเสียสารสำคัญในกระเพาะอาหาร

การเตรียมตัวอย่างน้ำมันด้วยการบีบเย็นได้ปริมาณร้อยละ (%yield) ของน้ำมันรำข้าวอยู่ในช่วงระหว่าง 3.68 – 4.65 โดยที่รำข้าวเก่าสีม้วนได้ปริมาณร้อยละของน้ำมันรำข้าวสูงสุดเท่ากับ 4.65 ± 0.55 น้ำมันรำข้าวเก่าสีม้วนและน้ำมันรำข้าวเก่าปาอีคองมีปริมาณสารประกอบฟีนอลิกทั้งหมดสูงสุดเท่ากับ 38.59 ± 1.47 และ 36.74 ± 1.37 มิลลิกรัม GAE/100 g ของน้ำมันรำข้าวตามลำดับ นอกจากนี้ น้ำมันรำข้าวเก่าปาอีคองและน้ำมันรำข้าวเก่าสีม้วนยังมีปริมาณสารประกอบฟลาโวนอยด์ทั้งหมดสูงสุดเท่ากับ 16.25 ± 1.56 และ 15.77 ± 1.63 mg QAE/100 g ของน้ำมันรำข้าว ตามลำดับ โดยพบว่า น้ำมันรำข้าวเก่าสีม้วนและน้ำมันรำข้าวเก่าปาอีคองมีปริมาณสารประกอบแอนโทไซยานินสูงสุดเท่ากับ 6.23 ± 0.44 และ 6.12 ± 0.48 mg CAE/100 g ของน้ำมันรำข้าว ตามลำดับ น้ำมันรำข้าวเก่าสีม้วนมีปริมาณแกมมา-โอโรซานอลสูงสุดเท่ากับ 9.85 ± 0.55 mg/100 mg ของน้ำมันรำข้าว มีปริมาณเดลต้า-โทโคไตรอีนอล แกมมา-โทโคไตรอีนอล แอลฟา-โทโคไตรอีนอล เดลต้า-โทโคเฟอร์รอล แกมมา-โทโคเฟอร์รอลและแอลฟา-โทโคเฟอร์รอลสูงสุดเท่ากับ 0.12 ± 0.02 , 1.63 ± 0.12 , 0.24 ± 0.03 , 0.15 ± 0.03 , 1.19 ± 0.09 , และ 0.54 ± 0.04 mg/g ของน้ำมันรำข้าว ตามลำดับ

ในขณะที่การเตรียมตัวอย่างน้ำมันรำข้าวด้วยเทคนิคคาร์บอนไดออกไซด์วิกฤตยิ่งยวดได้ปริมาณร้อยละของสารสกัดอยู่ในช่วง 5.56 – 7.15 น้ำมันรำข้าวเก่าปาอีคองมีปริมาณสารประกอบฟ

นอลิกทั้งหมดสูงสุดเท่ากับ 28.24 ± 1.46 mg GAE/100 g ของน้ำมันรำข้าว น้ำมันรำข้าวเก่าบั้ง น้ำมันรำข้าวเก่าสืมผัวและน้ำมันรำข้าวเก่าปาฮีคมีปริมาณสารประกอบฟลาโวนอยด์สูงสุดเท่ากับ 13.58 ± 1.33 , 13.27 ± 1.29 , และ 13.22 ± 1.16 mg QAE/100 g ของน้ำมันรำข้าว ตามลำดับ น้ำมันรำข้าวเก่าบั้งและน้ำมันรำข้าวเก่าสืมผัวมีปริมาณสารประกอบแอนโทไซยานินทั้งหมดสูงสุดเท่ากับ 4.48 ± 0.42 และ 4.39 ± 0.38 mg CAE/100 g ของน้ำมันรำข้าว ในขณะที่น้ำมันรำข้าวเก่าปาฮีคมีปริมาณแกมมา-โอโรซานอลสูงสุดเท่ากับ 10.11 ± 0.48 mg/100 mg ของน้ำมันรำข้าว โดยที่น้ำมันรำข้าวเก่าสืมผัวมีปริมาณเดลต้า-โทโคไตรอีนอล แกมมา-โทโคไตรอีนอล แอลฟา-โทโคไตรอีนอล เดลต้า-โทโคเฟอรอล แกมมา-โทโคเฟอรอลและแอลฟา-โทโคเฟอรอลสูงสุดเท่ากับ 0.13 ± 0.03 , 1.57 ± 0.10 , 0.22 ± 0.03 , 0.12 ± 0.02 , 1.06 ± 0.08 , และ 0.48 ± 0.03 mg/g ของน้ำมันรำข้าว ตามลำดับ แต่เป็นที่น่าสนใจว่ามีการตรวจวิเคราะห์พบบีต้า-โทโคเฟอรอลในระดับที่ตรวจวัดได้ในน้ำมันรำข้าวเก่าดอยสะเก็ด โดยที่ตรวจวิเคราะห์ไม่พบในตัวอย่างน้ำมันรำข้าวอื่นๆ หรืออาจมีบีต้า-โทโคเฟอรอลเป็นองค์ประกอบแต่มีปริมาณต่ำกว่า LOQ ของวิธีการตรวจวิเคราะห์ซึ่งมีค่าเท่ากับ 23 นาโนกรัม

จากการประเมินต้นทุนการเตรียมตัวอย่างน้ำมันพบว่าการสกัดน้ำมันรำข้าวด้วยเทคนิคคาร์บอนไดออกไซด์วิกฤตยิ่งยวดนั้นจะมีต้นทุนสูงกว่าการสกัดน้ำมันรำข้าวด้วยการบีบเย็นอย่างน้อยประมาณ 5 เท่า นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ปริมาณสารสำคัญที่พบในน้ำมันรำข้าวที่สกัดด้วยสองเทคนิคที่กล่าวมาข้างต้นยังไม่แตกต่างกัน คณะผู้วิจัยจึงเลือกใช้น้ำมันรำข้าวที่สกัดด้วยการบีบเย็นมาพัฒนาต่อเป็นผลิตภัณฑ์น้ำมันรำข้าวแคปซูลชนิดเคลือบเอนเทอริกเพื่อนำส่งน้ำมันรำข้าวไปลำไส้เล็ก นอกจากนั้นยังช่วยป้องกันการปลดปล่อยสารสำคัญในกระเพาะอาหาร อีกทั้งหากพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดเม็ดก็มีโอกาสเกิดการสลายตัวของสารสำคัญเนื่องจากในการเคลือบเอนเทอริกชนิดเม็คนั้นใช้อุณหภูมิสูง คณะผู้วิจัยจึงเลือกน้ำมันรำข้าวเก่าที่สกัดด้วยการบีบเย็นทั้งหมด 4 ตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยน้ำมันรำข้าวเก่าสืมผัว น้ำมันรำข้าวเก่าปาฮีค น้ำมันรำข้าวเก่าบั้ง และน้ำมันรำข้าวเก่าต่อมาวิเคราะห์ชนิดและปริมาณของกรดไขมันเปรียบเทียบกับน้ำมันรำข้าวเหนียวสันป่าตองและน้ำมันรำข้าวขาวดอกมะลิ 105 ซึ่งตรวจวิเคราะห์พบกรดไขมันชนิด oleic acid (C18:1 n-9 cis) มากที่สุด รองลงคือ กรดไขมันชนิด linoleic acid (C18:2 n-6 cis), palmitic acid (C16:0), และ stearic acid (C18:0) ตามลำดับ ซึ่งปริมาณกรดไขมันที่ตรวจวิเคราะห์พบนั้นมีปริมาณไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์สารสำคัญแล้วจะพบว่าน้ำมันรำข้าวเก่าสืมผัวจะมีปริมาณสารสำคัญสูงสุด คณะผู้วิจัยจึงเลือกน้ำมันรำข้าวเก่าสืมผัวที่สกัดด้วยเทคนิคการบีบเย็นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์แคปซูลชนิดเคลือบเอนเทอริกต่อไป

จากการที่น้ำมันรำข้าวเก่าสืมผัวมีลักษณะทางกายภาพเป็นของเหลว มีสีเข้ม มีความข้นหนืด การนำมาบรรจุแคปซูลจึงต้องหาสารเจือจางที่เหมาะสม ที่สามารถดูดซับน้ำมันรำข้าวเก่า

ลิมฟ์ได้ดี เพื่อเปลี่ยนสภาพจากของเหลวชั้นหนืดให้เป็นผงแห้งและสามารถไหลได้ดี เหมาะสมที่จะนำมาบรรจุแคปซูลซึ่งจะทำหน้าที่ได้สองอย่างในสูตรตำรับเดียวกันคือช่วยดูดซับและเพิ่มปริมาณพบว่าสารดูดซับที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการดูดซับน้ำมันรำข้าวกำลังลิมฟ์ คือ ผงผสมของ Avicel® pH 101 และ colloidal silicon dioxide ในอัตราส่วนเท่ากับ 4:1 โดยน้ำหนัก โดยมีค่า Carr's Compressibility index เท่ากับ 9.68 ± 1.18 และร้อยละของปริมาณความชื้น 4.46 ± 0.35 จากนั้นนำมาเตรียมเป็นแกรนูลด้วยวิธีแกรนูลเปียกโดยใช้ polyvinyl pyrrolidone K90 ที่ละลายใน isopropyl alcohol เป็นสารยึดเกาะ แคปซูลที่ใช้ในการบรรจุน้ำมันรำข้าวกำลังลิมฟ์เป็นชนิด DR capsules หรือ delayed release หรือ enteric-coated capsule สำหรับการนำส่งตัวยายังลำไส้เล็กส่วนต้น ขนาดแคปซูล เบอร์ 1 ซึ่งมีความจุโดยประมาณ 0.48 มิลลิลิตร ปริมาณสารที่สามารถบรรจุได้สูงสุดขึ้นกับความหนาแน่นของแกรนูล (ความหนาแน่นของแกรนูล 0.6–0.8 กรัม/มิลลิลิตร ปริมาณที่บรรจุมีน้ำหนัก 288–384 มิลลิกรัม) และเนื่องจากแกรนูลน้ำมันรำข้าวกำลังลิมฟ์มีความหนาแน่นค่อนข้างต่ำ (tapped density = 0.41 ± 0.02) ปริมาณแกรนูลน้ำมันรำข้าวกำลังลิมฟ์ที่บรรจุได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 364 ± 14.1 มิลลิกรัม

จากการควบคุมคุณภาพของแคปซูลน้ำมันรำข้าวกำลังลิมฟ์ที่ได้พบว่า:

1. ค่าความแปรปรวนของน้ำหนักรวม ได้ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักแคปซูลรวมเท่ากับ 364 ± 14.1 มิลลิกรัมและน้ำหนักของแต่ละแคปซูลอยู่ในช่วงร้อยละ 90–110 ของน้ำหนักค่าเฉลี่ย คือ มีค่าร้อยละ 93.52–105.85 ของค่าเฉลี่ย จึงไม่มีแคปซูลใดมีน้ำหนักอยู่นอกช่วงร้อยละ 90–110 ของน้ำหนักค่าเฉลี่ย

2. ค่าความแปรปรวนของน้ำหนักสุทธิ ได้ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักสุทธิของสารที่บรรจุเท่ากับ 364 ± 14.1 มิลลิกรัมและน้ำหนักสุทธิของแต่ละแคปซูลมีค่าเท่ากับร้อยละ 93.52–107.83 มิลลิกรัม จึงไม่มีแคปซูลใดๆ ที่มีน้ำหนักสุทธิแตกต่างจากค่าเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 10

3. จากน้ำหนักสุทธิของแกรนูลน้ำมันรำข้าวกำลังลิมฟ์ที่บรรจุในแคปซูลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 364 ± 14.1 มิลลิกรัม จากสูตรตำรับแกรนูลจำนวนนี้ จะเทียบเท่ากับปริมาณน้ำมันรำข้าวกำลังลิมฟ์เท่ากับ 90.48 ± 3.50 มิลลิกรัมต่อแคปซูล (ตามทฤษฎี) ในการวิเคราะห์ปริมาณสารสำคัญในแคปซูลน้ำมันรำข้าวกำลังลิมฟ์นั้น คณะผู้วิจัยได้เลือกวิเคราะห์สารสำคัญ 4 ชนิดคือ แกมมา-ไฮโรซานอล แกมมา-โทโคไตรอีนอล แอลฟา-โทโคเฟอรอลและแกมมา-โทโคเฟอรอล เนื่องจากเป็นสารสำคัญที่พบในปริมาณสูงในน้ำมันรำข้าวกำลังลิมฟ์ในการวิเคราะห์ปริมาณสารสำคัญโดยใช้ HPLC ได้ปริมาณสารสำคัญ ดังนี้

1) แกมมา-ไฮโรซานอล	8.70 ± 0.50	มิลลิกรัม/แคปซูล
2) แกมมา-โทโคไตรอีนอล	0.15 ± 0.03	มิลลิกรัม/แคปซูล
3) แอลฟา-โทโคเฟอรอล	0.05 ± 0.01	มิลลิกรัม/แคปซูล
4) แกมมา-โทโคเฟอรอล	0.10 ± 0.02	มิลลิกรัม/แคปซูล

จากการศึกษาการปลดปล่อยสารสำคัญทั้ง 4 ชนิดจากแคปซูลน้ำมันรำข้าวกำลังผสมชนิดเคลือบเอนเทอริกในสภาวะจำลองกระเพาะอาหารและสภาวะจำลองลำไส้เล็กส่วนต้น คือ แกมมา-ไฮโรซานอล แกมมา-โทโคไตรอินอล แอลฟา-โทโคเฟอรอลและแกมมา-โทโคเฟอรอล ตามลำดับพบว่าในสภาวะจำลองกระเพาะอาหารมีการปลดปล่อยสารสำคัญทั้ง 4 ชนิดน้อยกว่าร้อยละ 10 ซึ่งอยู่ในช่วงที่ยอมรับได้ และการปลดปล่อยสารสำคัญเกิดขึ้นอย่างสมบูรณ์ คือ มากกว่าร้อยละ 90 ที่บริเวณลำไส้เล็กส่วนต้น (duodenum) โดยการปลดปล่อยถึงจุดสูงสุดภายใน 60-90 นาที ในสภาวะจำลองลำไส้เล็กส่วนต้น